

Møteprotokoll

Bispemøtet 16.-19.10.2023

- Unntatt offentlighet

Møtedato: 16.-19.10.2023
Møtested: Soria Moria hotell, Voksenkollveien 60, 0790 Oslo
Arkivsak: 18/00391

Til stede: Olav Fykse Tveit – preses
Ingeborg Midttømme – Møre biskop
Stein Reinertsen – Agder biskop
Olav Øygard – Nord-Hålogaland biskop
Herborg Finnset – Nidaros biskop
Kari Veiteberg – Oslo biskop
Anne Lise Ådnøy – Stavanger biskop
Jan Otto Myrseth – Tunsberg biskop
Kari Mangrud Alvsvåg – Borg biskop
Ole Kristian Bonden – Hamar biskop
Ragnhild Jepsen – Bjørgvin biskop
Svein Valle – Sør-Hålogaland konstituert biskop

Andre: Kristin Gunleiksrud Raaum – leder i Kirkerådet 37/23
Ingrid Vad Nilsen – direktør i Kirkerådet sak 37/23
Emil Engeset – kommunikasjonssjef Kirkerådet sak 31.20/23
Thomas Berbom – teologisk rådgiver – sakene 33,35,36 og 39/23
Marita Solberg Bjerke – teologisk rådgiver – sakene 34, 35, 37 og 40/23

Protokollfører: Elise Sandnes – generalsekretær Bispemøtet

Bispemøtet åpnet med nattverd gudstjeneste ved biskop Ragnhild Jepsen i kapellet i Kirkens hus.

Olavstipend for 2024 ble offentliggjort og delt ut 16.oktober i Kirkens hus:

Olavstipend med ni måneders varighet fra januar t.o.m. september 2024 ble tildelt Gudmund Waaler for prosjektet «*Kirkens rolle i krisehåndtering ved ulykker og katastrofer med vekt på beredskap, oppfølging og ivaretagelse av personer som har vært utsatt for traumer, oppfølging av pårørende, kriseledelse og samarbeid.*»

Olavstipend med ni måneders varighet fra oktober 2024 t.o.m. juni 2025, ble tildelt Vibeke Bergsjø Aas for prosjektet «*Alt synlige og usynlig. En kvalitativ undersøkelse av hva «trygge rom» betyr for transpersoner i Den norske kirke.*»

Bispemøtet sendte 18.oktober ut uttalelsen «*Krigen må ta slutt*» om situasjonen i Palestina og Israel (BM sak 43/23).

Biskopene deltok under Bispemøtet på årets Trosopplæringskonferanse 18.oktober på Gardermoen.

Kirkelig organisasjonsutvikling ble drøftet i felles møte med stiftsdirektører og Kirkerådets ledergruppe.

Domproster og biskoper hadde felles møte der domprost Fred Henry Berg og biskop Kari Mangrud Alvsvåg innledet til samtale.

Bispemøtet arrangerte et internt seminar for biskoper, domproster, stiftsdirektører og Kirkerådets ledergruppe om Kirkens rolle i sivilsamfunnets totalberedskap. Leder av Totalberedskapskommisjonen Harald Sunde, var invitert som innleder.

SAKSLISTE

29/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
30/23	Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd
31/23	Orienteringssaker oktober 2023
32/23	Kirkelig organisering
33/23	Gudstjenestens plass i kirkens liv
34/23	Bruk av ny bibeloversettelse i Hovedgudstjenesten
35/23	Dåp og nattverd utenfor hovedgudstjenesten
36/23	Prosess for videre arbeid med sannhet og forsoning
37/23	Samtale om kirke-skole-samarbeid
38/23	Plan for undervisning og læring
39/23	Kursutlysning EVU våren 2024
40/23	VTV - utvidelse av ordningen for diakoner, kantorer og kateketer
41/23	Kirkens rolle i sivilsamfunnets totalberedskap
42/23	Bispemøtets arbeidsutvalg - valg av medlemmer og varamedlem for perioden 2024 - 2025
43/23	Uttalelse om situasjonen i Palestina og Israel

Saker til behandling

29/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	29/23

Sammendrag

Sakslisten er drøftet i administrasjonen og Bispemøtets arbeidsutvalg 11.september.

Bispemøtet vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes.

30/23 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	30/23

Sammendrag

Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker meldt inn av biskopene.

Bispemøtet vedtak:

Sakene drøftet.

31/23 Orienteringssaker oktober 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	31/23

Sammendrag

1. Muntlig orientering om pågående saker ved preses
2. Muntlig orientering om pågående saker ved generalsekretær
3. Protokoll BMAU 11.09.2023
4. Protokoll KR 24.05.2023
5. Protokoll MKR 03.05.2023
6. Referat fra Teologisk Nemd
7. Protokoll fra Nemd for gudstjenesteliv 05.06.2023
8. Referat fra Fagråd for arbeidsveiledning
9. Referat fra Sentralt etterutdanningsutvalg
10. Rapport fra Evangelical Lutheran Church in America (ELCA) sitt besøk til Norge i mai 2023.
11. KV sentralkomiteé - muntlig orientering ved Ingeborg Midttømme
12. KEK generalforsamling – muntlig orientering ved Kari Mangrud Alvsvåg
13. LVF generalforsamling – muntlig orientering ved Olav Fykse Tveit
14. Jødedomsutvalget – muntlig orientering ved Herborg Finnset

15. Teologidagene 14.-15.mars 2024 – invitasjon er sendt ut
16. Nasjonaljubileet 2030 og Moster 2024 – muntlig orientering ved preses og Ragnhild Jepsen
17. Taternes landsforening - muntlig orientering fra møte ved Kari Veiteberg
Til orientering vedlegges artikkel av Hans Morten Haugen. Samarbeidsavtale mellom Romanifolkets Landsforening og Kirkerådet signert 4.oktober 1999 er vedlagt artikkelen.
[Den vanskelige forsoningen: Den norske kirke, Kirkens Sosialtjeneste og romanifolket/taterne: Teologisk tidsskrift: Vol 6, No 3 \(idunn.no\)](#)
Vedlagt er også lenke til preses sin tale 1.6.2016 ved presentasjon av *NOU 2015:7 Assimilering og motstand - Vi erkjenner vår skyld - Den norske kirke (kirken.no)*
18. Bonusfamilieforeningen - referat og muntlig orientering fra møte ved preses
19. LEVE – muntlig orientering fra møte ved preses
20. Medlemsundersøkelsen 2023 – presentasjon ved kommunikasjonsdirektør Emil Engeset.
21. Påskemagasinet 2023 utgitt av Bibelselskapet og NMS ble delt ut i møtet.
22. Endring i Regler for saksbehandling i liturgisaker – vedtak i Kirkemøtet 07.09.23:
§ 1: *Biskopen gis myndighet til å godkjenne avvik fra de gjeldende liturgiske ordningene.*
23. Biskopene avsetter tid til felles retreat 26.-31.august 2024
24. Invitasjon fra Sendt Norge – orientering ved Stein Reinertsen

Bispemøtet vedtak:

Sakene tas til orientering.

Bispemøtet ber Mellomkirkelig råd ta initiativ til en samarbeidsavtale med Evangelical Lutheran Church in Amerika (ELCA) som oppfølging av besøket i mai.

Stephanie Dietrich inviteres som ny leder av Faith and Order i Kirkenes Verdensråd til Bispemøtet i februar for bl.a. å informere om Nikenum jubileet i 2025.

Bispemøtet ber preses følge opp kontakten med Bonusfamilieforeningen og organisasjonen LEVE.

Biskopene avsetter tid til felles retreat 26.-31.august 2024.

32/23 Kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	32/23

Sammendrag

Bispemøtet drøftet videre arbeid med kirkelig organisasjonsutvikling i lys av Kirkemøtets behandling og vedtak i sak KM 05/23.

I sak KR 80/23 presenteres status og Kirkerådets oppdaterte planer for videre arbeid. Kirkerådet behandlet saken i møte 21.-22.september.

Vedtak i sak KR 80/23:

1. Kirkerådet tar den tentative planen for videre arbeid med organisering og organisasjonsutvikling til orientering og ber om å bli holdt løpende orientert om arbeidet.
2. Kirkerådet legger opp til at det skal fremmes en sak for Kirkemøtet 2024 om strategi for arbeidet med fellesløsninger innenfor blant annet digitalisering.
3. Kirkerådet har en forventning om at de lokale og regionale instansene selv tar initiativ til utvikling innenfor dagens arbeidsgiverorganisering. Kirkerådet vil støtte instansene i dette arbeidet

Kirkemøtet har i sak KM 05/23 bedt om en sak til Kirkemøtet 2024 om ansvar og vilkår for folkevalgte og deres valgte ledere, styrking av bispedømmerådet som strategisk organ og styrking av menighetsrådets rolle. Det legges derfor opp til drøfting av dette i felles møte med stiftsdirektørene og Kirkerådets ledergruppe.

Bispemøtet drøftet også oppfølging av komiteens merknad i punkt 11 (2.avsnitt), om hvordan arbeidsgiveroppgaver skal utøves på bispedømmenivå.

Biskopens tilsyn og ledelse er sak til Kirkemøtet 2025.

Bispemøtet vedtak:

Bispemøtet tar den tentative planen i sak KR 80/23 for videre arbeid med organisasjonsutvikling til orientering og vil i samarbeid med Kirkerådet følge opp arbeidet.

33/23 Gudstjenestens plass i kirkens liv

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	33/23

Sammendrag

Når kristne over hele verden samles til gudstjeneste på søndagen, følger vi en tradisjon som går like tilbake til kirkens eldste tid. Det var Jesu oppstandelse på den første dagen i uken som gjorde at en ny dag for gudstjenestefeiring vokste fram. Søndagen ble de kristnes gudstjenestedag (Apg 20,7).

Bispemøtet drøftet oppslutning om gudstjenesten med bakgrunn i statistikken for 2022 og gjenåpningen av samfunnet etter pandemien. Antall deltakere i gudstjenesten er ikke tilbake på samme nivå som før pandemien. Menneskers

endrede vaner og livsmønster kan være medvirkende til at søndagens gudstjeneste ikke prioriteres på samme måte som tidligere.

Bispemøtet drøftet hvordan kirken best kan stimulere til økt deltagelse i gudstjenestelivet.

Bispemøtet vedtak:

Saken ble drøftet med bakgrunn i statistikken for 2022 og gjenåpningen av samfunnet etter pandemien.

Bispemøtet vil oppmuntre menighetene til både å fornye og styrke gudstjenestens plass i kirkens liv.

Biskopene vil drøfte med menighetene betydningen av folks endrede gudstjenestevaner og hvordan gudstjenestelivet kan utvikles videre.

34/23 Bruk av ny bibeloversettelse i Hovedgudstjenesten

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	34/23

Sammendrag

Bibelselskapet vil i mars 2024 lansere en ny oversettelse av Bibelen. I den forbindelse ber Kirkerådet om at Bispemøtet tar stilling til hvorvidt en ny oversettelse skal kunne brukes i Hovedgudstjenesten i Den norske kirke.

Bibelselskapet har i sitt oversettelsesarbeid tatt hensyn som gjør at bibeltekster brukt i Den norske kirkes hovedliturgier blir minst mulig berørt. Lesetekster i de faste tekstlekkene vil imidlertid bli berørt. Det vil også gjelde foreslåtte tekstlesninger knyttet til gravferd, konfirmasjon og vielse.

Den nye teksten ble vedtatt av Bibelselskapets styre 5.februar 2023, og er ikke lenger åpen for endringer før publisering.

Representanter fra Bibelselskapet orienterte Bispemøtet om arbeidet med Bibel 2024 og ny konfirmantbibel i møtet i oktober 2022 (sak BM 28/22).

Bispemøtet vedtak:

Den nye oversettelsen Bibel 2024 tas i bruk ved skriftlesing i gudstjenester og kirkelige handlinger i Den norske kirke.

Bispemøtet overlater til Kirkerådet å ta stilling til innkjøp av nye bøker med Kirkeårets tekster.

35/23 Dåp og nattverd utenfor hovedgudstjenesten

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	35/23

Sammendrag

I forlengelsen av gudstjenestereformen er det behov for å justere enkelte mindre liturgiske ordninger, slik at disse samsvarer med hovedgudstjenestens ordlyd og teologi.

Kirkerådet behandlet saken 65/23 Dåp og nattverd utenfor hovedgudstjenesten for å igangsette liturgisak, slik at liturgiene som ikke ble omfattet av gudstjenestereformen nå kan oppdateres.

Kirkerådet gjorde følgende vedtak i saken da de behandlet denne på møtet i september:

Kirkerådets vedtak (KR 65/23)

Kirkerådet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til oppdatert ordning for nøddåp og stadfestelse av nøddåp, og ber også NFG vurdere om andre ord enn «nøddåp» bør betegne den aktuelle dåpshandlingen.

Kirkerådet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til korte ordninger for dåp og konfirmasjon.

Kirkerådet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til oppdatert ordning for soknebud.

Kirkerådet ber Nemnd for gudstjenesteliv om å utarbeide forslag til nattverdbønner til bruk utenfor hovedgudstjenester. Forslaget bør inkludere nattverdbønner som er egnet til bruk ved kveldsmesser, på institusjon og leir.

I tråd med regler for saksbehandling i liturgisaker, behandles liturgiene for dåp og konfirmasjon etter kapittel 2 og de andre liturgiene etter reglens kapittel 3. Dette forutsetter Bispemøtets tilslutning.

Bispemøtet vedtak:

Bispemøtet gir sin tilslutning til Kirkerådets vedtak i sak KR 65/23 Dåp og nattverd utenfor hovedgudstjenesten, men med endret ordlyd i andre avsnitt:

Bispemøtet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til oppdatert ordning for nøddåp og stadfestelse av nøddåp, og ber også NFG vurdere om andre ord enn «nøddåp» bør betegne den aktuelle dåpshandlingen.

Bispemøtet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til ordninger for dåp og konfirmasjon *til bruk i særskilte situasjoner*.

Bispemøtet ber Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til oppdatert ordning for soknebud.

Bispemøtet ber Nemnd for gudstjenesteliv om å utarbeide forslag til nattverdbønner til bruk utenfor hovedgudstjenester. Forslaget bør inkludere nattverdbønner som er egnet til bruk ved kveldsmesser, på institusjon og leir.

I tråd med regler for saksbehandling i liturgisaker, behandles liturgiene for dåp og konfirmasjon etter kapittel 2 og de andre liturgiene etter reglens kapittel 3.

36/23 Prosess for videre arbeid med sannhet og forsoning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	36/23

Sammendrag

Bispemøtet drøftet saken med bakgrunn i dokumentet «Prosess for videre arbeid med sannhet og forsoning» som ble behandlet i Kirkerådet i september (KR 69/23).

Saksdokumentet skisserer et mulig innhold i en sak til Kirkemøtet i 2024. Kirkerådet ble bedt om å gi innspill til innretningen av kirkemøtesaken, og fattet følgende vedtak:

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet ber om at det forberedes en sak til Kirkemøtet i 2024 om kirkens oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, ut fra de føringer som ligger i saksdokumentet og som ble gitt i møtet.
2. Kirkerådet ber om at medlemmer av de nye bispedømmerådene, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd tilbys E-læringskurset om sannhet og forsoning før Kirkemøtet i april 2024.

Kirkerådet vil få saken tilbake i desember, da i form av et ferdig forslag til Kirkemøtesak. Da vil også innspill fra Ungdommens kirkemøte, Samisk kirkeråd, Mellomkirkelig råd og Bispemøtet være innarbeidet.

Bispemøtet drøftet innspill til saken.

Biskopene gav en orientering om det pågående arbeid med sannhet og forsoning i de respektive bispedømmer.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet gir sin tilslutning til Kirkerådets vedtak i sak KR 69/23 om at det forberedes en sak til Kirkemøtet i 2024 om kirkens oppfølging av Sannhets- og

forsoningskommisjonens rapport ut fra de føringer som ligger i saksdokumentet og innspill gitt i Bispemøtet.

37/23 Samtale om skole-kirke samarbeid

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	37/23

Sammendrag

Det er en lang tradisjon med samarbeid mellom skole og kirke, men dette er også stadig en kilde til debatt. Mange steder er det et godt og velfungerende samarbeid mellom den lokale menigheten og skolen(e). Det finnes antakelig også en del usikkerhet både fra skolens og kirkens side på hvor omfattende dette samarbeidet kan være, til tross for at det er en tydelig åpning i skolens læreplan for at skolen kan dra nytte av kirken som faglig ressurs. Biskopene har en rolle i å løfte fram og inspirere, og Kirkerådets leder ønsker en samtale om hvordan vi som kirke kan styrke, videreutvikle og skape økt rom for dette samarbeidet.

Kirkerådets leder Kristin Gunleiksrud Raaum innledet til samtale.

Bispemøtet vedtak:

Bispemøtet vil inspirere og oppmuntre til fortsatt skole - kirkesamarbeid lokalt, og anerkjenner det gode arbeidet som gjøres i mange lokalsamfunn.

Handlingsrommet som finnes i skolens formålsparagraf og læreplaner kan tas enda bedre i bruk gjennom jevnlig kontakt og forankring i lokale planer for skole-kirkesamarbeid. Dette gjelder gudstjenester, beredskap ved sorg og kriser og samarbeid om læringsmålene. Det gjelder også for samarbeid med barnehagene.

Biskopene vil også peke på mulighetene for et kirkelig tilbud i rammen av skolefritidsordningen.

Den lokale kirke har en særlig kompetanse på krise- og sorgarbeid, religion og trospraksis, livstolkning og livsmestring, og de lokale kirkene som hellige rom, opplevelsesrom og undervisningsrom. Det livssynsåpne samfunnet trenger at vi eksponeres for hverandres tro, fortellinger og høytider. Biskopene vil særlig gjennom visitaser synliggjøre kirken som *en tverrfaglig lærings- og opplevelsesarena*, og bistå lokalmenighetene med å bygge relasjoner i lokalmiljøet.

Nasjonaljubileene gir de kommende årene en særlig strategisk mulighet til fornyet samarbeid mellom skole og kirke.

38/23 Plan for undervisning og læring

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	38/23

Sammendrag

I sin rapport levert 1. jan 2022 kom trosopplæringsutvalget med en rekke anbefalinger for arbeidet med trosopplæring i Den norske kirke fremover. Kirkerådet ba i sak KR 74/22 om at det iverksettes arbeid med ny plan for trosopplæring. På møtet februar 2023 vedtok Kirkerådet å sende Ny plan for kirkelig undervisning og læring på høring. På bakgrunn av høringsinstansenes innspill er det foretatt endringer i plandokumentet.

En revidert versjon av ny overordnet del ble lagt frem på Kirkerådets septembermøte. Saken går så til Bispemøtets oktobermøte for læremessig vurdering, og Kirkerådet får saken tilbake til behandling i desember eller januar før saken går til Kirkemøtet 2024. Plan for kirkelig undervisning og læring er planlagt behandlet på Kirkemøtet i april 2024.

Kirkerådet behandlet saken på sitt møte i september og fattet følgende vedtak: «Kirkerådet oversender planen til Bispemøtet for læremessig vurdering» (KR 74/23).

Biskopene har et særskilt ansvar for å se til at kirken lever og lærer i samsvar med skrift og bekjennelse. Det forventes derfor at biskopene har et særlig fokus på de teologiske og læremessige sidene ved planutkastet.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker for muligheten til å gi en læremessig uttalelse om «Ny plan for kirkelig undervisning og læring» i Den norske kirke.

Bispemøtet vil uttale følgende:

- Planen skal gi overordnet formål og retning for kirkelig undervisning og læring i den kristne tro, forankret i Bibelen, Den norske kirkes bekjennelse, liturgi og salmer.
- Planen trenger en kort og tydelig beskrivelse av formål og verdigrunnlag for kirkelig undervisning og læring, herunder sammenhengen mellom dåp, trospraksis og læring.
- I lys av dette bør særlig kapittel 2 forenkles og omarbeides. Dette må også ses i sammenheng med innholdet i rammeplanene.
- Samfunnsanalysen bør i større grad vise til kilder.
- Bispemøtet anbefaler at det arbeides mer med hvordan samiske og andre minoriteters perspektiv omtales og innarbeides i helheten.

39/23 Kursutlysning EVU våren 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	39/23

Sammendrag

Bispemøtet behandler saker knyttet til etter- og videreutdanning (EVU) på sine møter i oktober og februar. Bispemøtet har i dette møtet vedtatt hvilke kurs som ønskes anbefalt utlyst med søknadsfrist til biskop 15. mars 2024.

Bispemøtet vedtak

Foran søknadsfristen for EVU-søknader den 15. mars 2024 ønsker Bispemøtet særlig å prioritere søkere til følgende kurs:

- Prest og teolog i praksis (PTP) (VID) 5+5 stp.
- Pastoralklinisk utdanning (PKU) (MF) 20 stp.
- Arbeidsveilederutdanning (MF) 60 stp. over 6 semester
- Sjelesorg og samtalepraksis i menighetene / blant ungdom (MF m. TF/VID) 10 stp.
- Det nye testamentet – språk, tekst og hermeneutikk (MF m.fl.) 10 stp. / eventuelt Kunsten å snekre en preken (avhengig av om kurs i NT blir klargjort i tide).
- Sannhet og forsoning som teologi og praksis, emne 2. (KUN-VID) 10 stp.

40/23 VTV - utvidelse av ordningen for diakoner, kantorer og kateketer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	40/23

Sammendrag

Veien til vigsling (VTV) har vært et vigslingsforberedende program for alle de vigslede gruppene siden 2018. I praksis har det vært to noe ulike ordninger, siden ordningen er mer omfattende for prestene. For diakoner, kantorer og kateketer har det kun vært én vigslingssamling. Fra starten har det vært en åpning for å kunne utvide til to vigslingssamlinger, dette for å gi et bedre grunnlag for både student og biskop med tanke på vigsling. Det har også vært et ønske fra flere i disse faggruppene. Bispemøtet drøftet en utvidelse av ordningen.

Bispemøtet vedtak:

Bispemøtet støtter en utvidelse av VTV-ordningen for diakoner, kantorer og kateketer til to samlinger. Dette utredes videre og drøftes med fagforeningene og lærestedene før Bispemøtet beslutter.

Bispemøtet anbefaler at første samling for diakoner, kateketer og kantorer avholdes som samlinger i bispedømmet for hver av faggruppene, alternativt som samlinger regionalt.

Bispemøtet mener budsjettrammen for VTV må utvides, slik at det gis tilstrekkelig tid til individuelle samtaler og tid til å være del av miljøet på VTV samlingene.

41/23 Kirkens rolle i sivilsamfunnets totalberedskap

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	41/23

Sammendrag

Regjeringen oppnevnte 21.januar 2022 en totalberedskapskommisjon for å vurdere og fremme forslag til hvordan samfunnets samlede ressurser kan og bør innrettes for å videreutvikle samfunnssikkerhet og beredskap. Kommisjonen leverte 5.juni 2023 sin rapport [NOU 2023: 17 \(regjeringen.no\)](#) til justisminister Emilie Enger Mehl.

Totalberedskapskommisjonens leder Harald Sunde, presenterte rapporten i et internt seminar for biskoper, domproster, stiftsdirektører og Kirkerådets ledergruppe.

Deltagerne i seminaret drøftet Den norske kirkes rolle i sivilsamfunnets totalberedskap:

- I kriser og katastrofer
- I samarbeid med kommuner og i fylkesberedskapsrådet
- I bevaring av kulturminner ved krig og katastrofer
- I opprettholdelse av etiske standarder i møte med krig og urett

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker for presentasjonen av Totalberedskapskommisjonens rapport. Bispemøtet vil sammen med Kirkerådet følge opp arbeidet med kirkens rolle i sivilsamfunnets totalberedskap.

42/23 Bispemøtets arbeidsutvalg - valg av medlemmer og varamedlem for perioden 2024 - 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	42/23

Sammendrag

Bispemøtet skal i henhold til Bispemøtets forretningsorden § 9 velge arbeidsutvalg for en periode på to år. Funksjonstiden følger kalenderåret. Valget skjer normalt på årets siste møte foregående år.

Bispemøtets arbeidsutvalg har vært og bør fortsatt være en oppgave som går på omgang mellom kollegene. Alle sittende biskoper er vurdert som aktuelle for oppgaven. Det sittende arbeidsutvalget gav i møte 11.september sin tilslutning til at dette prinsippet videreføres.

Vedtak i BMAU 19/23:

BMAU ber preses om å legge frem et forslag til ny sammensetning av BMAU.

Bispemøtet vedtak:

Bispemøtet velger til Bispemøtets arbeidsutvalg for perioden 1.januar 2024 – 31.desember 2025:

Olav Fykse Tveit – preses i Bispemøtet

Stein Reinertsen – Agder og Telemark biskop og visepreses

Kari Veiteberg – Oslo biskop

Anne Lise Ådnøy – Stavanger biskop (varamedlem)

43/23 Uttalelse fra Bispemøtet om situasjonen i Palestina og Israel

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	16.10.2023	43/23

Sammendrag

Bispemøtet har vedtatt en uttalelse om den aktuelle situasjonen i Palestina og Israel.

Bispemøtet vedtak:

Krigen må ta slutt

Biskopane i Den norske kyrkja, samla til bispemøte i Oslo 16.-19.oktober vil uttrykke vår medkjensle med alle som er offer i terror- og krigshandlingane i Gaza og Israel.

Saman med kyrkjene i Det heilage landet bed vi om at terror og vald må ta slutt.

Vi fordømer på det sterkaste alle åtak på sivile mål, både dei første terrorhandlingane frå Hamas og no seinast bombinga mot sjukehuset i Gaza. Det skjer alvorlege brot på folkeretten som går ut over det vi kan førestille oss av ondskap og naud.

Tusenvis er drepne, endå fleire skadde og traumatiserte, og folk lever i frykt for nye åtak. Tallause har mista heimane sine og er drivne på flukt.

Alt som er mogleg må gjerast for å stoppe denne katastrofen og ein ytterlegare eskalering av valden. Den akutte humanitære krisa som følgje av gisseltakinga, blokaden og bombinga av sivile på Gaza må løysast umiddelbart.

Barna er alltid dei mest sårbare i terror og krig. Skadane, traumene og frykta barna i Israel og Palestina opplever desse dagane vil følge dei resten av deira levetid. Den komande helga har vi TV-aksjonen 2023 til Redd Barna: «La barna leve i fred». Det som skjer desse dagane viser kor nødvendig og viktig det er å støtte nettopp dette arbeidet no.

Vi vil uttrykkje vår medkjensle og støtte til alle som også i vårt land er råka av krigen og krisene i Midt-Austen. Det er familiemedlemer, vener og andre nære til dei som er drepne, skadde eller tekne som gissel, og dei som lever i frykt og i ei humanitær krise. Vi oppmodar til å vise omsorg og støtte på dei måtar vi kan.

Alle har vi ansvar for ikkje å avhumanisere andre menneske. Det skjer i terror og brot på krigens folkerett, og det skjer når vi ikkje tek menneskeverdet på alvor. Det gjeld også i diskusjonar og når vi omtalar kvarandre i vårt eige land. Hat og hatske angrep i møte med kvarandre og i sosiale medier er farlege. Det forgiftar fellesskap og skadar oss alle. Også i kyrkja og kyrkjelydane våre er det mange og sterke meiningar og sympatiar for ulike partar. No treng vi å byggje bruer og skape forsoning.

Den aktuelle krisa i Midt-Austen må føre til nye og reelle forsøk på å skape rettferdig fred for alle i Palestina og Israel. Det er ikkje etablert ei varig, rettferdig og fredeleg ordning for det palestinske folk ut frå FN-vedtaka heilt sidan 1948. Vi oppmodar difor den norske regjeringa til å ta nye initiativ, og følgje opp dei mange gode intensjonane som har vore i tidlegare prosessar, sjølv om dei ikkje har ført til dei resultata ein håpa på. Det er viktigare no enn nokon gong å støtte lokale kyrkjer og andre religiøse aktørar som arbeider for rettferdig fred.

Saman med kyrkjer og menneske av ulik tru i heile verda, bed vi om at terror og vald må ta slutt, og om ei framtid med rettferd og fred for alle.

Kyrie eleison! Herre, miskunna deg over alle menneske!